

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τὴν 7ην Μαρτίου 1971
ἡμέρ αν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καὶ ὥραν : 9.45 - 10.15

1062

τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγούδα ἡ ΚΑΒΙΩ Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Αγαπητέ μου Δημήτρη, πέρασε κιὰ τὸ Καρναβάλι καὶ ἦρθε ἡ Σαρακοστή καὶ ἡσθασαν μικροὶ μεγάλοι κοὺ εἶχαν ἐκτροχιαστεῖ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάνγκο μου, τί ἐκκλησις εἶναι αὐτή ; "Αρχισες νά γράφῃς καὶ στίχους τώρα ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καὶ ἐν θέλῃς ἔχω καὶ συνέχεια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς δὲν θέλω ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Ας σταματήσουνε τ'άστετα καὶ δλες οἱ βρωμοδουλειές ἀφοῦ ἀρχίζομε νηστεία μέ ταραμ, ~~ἄλλο~~ φακὴ καὶ ἑλιές.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάνγκο. "Αρχισες νά γίνεσαι καὶ στιχουργός... εἶ

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καλέ δὲν εἶναι δικοὶ μου οἱ στίχοι. Τοὺς κέτυχα σ'ἓνα παλαιὸ περιοδικὸ τοῦ 1920 καὶ τοὺς ἀντέγραφα. Καὶ μάλιστα θάρχει καὶ ἓνα τελευταῖο τετράστιχο, κοὺ ἀνατρέκει τ'ἄλλα δύο. "Ακου 'το. εἶ σταματήσουν κιὰ οἱ τρέλλες - καὶ δὲν εἶ δύνάμη φιλιὰ παρὰ μονάχα σέ κοπέλλες - κοὺ 'χουν στό μάγουλο ἑλιά ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πικάντικοι οἱ στίχοι. Τίμος εἶναι λοιπόν ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Βίλικρινδς δὲν ξέρω. Οἱ στίχοι αὐτοὶ ἦταν δημοσιευμένοι δέλωσ ἀπογραφή. Ποιητὴς ἀνόνομος

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας εἶναι καλά ὁ χριστιανός κοὺ μᾶς ἔδωσε ὄλιγὸ γιὰ τὴν ἀποφινὴ μας κουβέντα.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό θέμα τῆς συζητήσεως τό εἶχαμε δπως ὀήποτε, ἀφοῦ μῆκαμε ἀπό τήν περασμένη Δευτέρα σέ περίοδο Σαρακοστής. Τρεῖς ὀλό-
 θληρες ἑβδομάδες μιλούσαμε γιά τήν ἄποκρηά τῆς καλαυῆς
 ἄθῆνας. Μετά τήν τελευταία Κυριακή ἦρθε ἡ Καθαρή Δευτέρα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό καλῶ ἀθηναϊκό ὀ ι π λ ο γ ι ὀ ρ τ ι .
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶς τό λέγανε ; Διπλογιόρτι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διπλογιόρτι, γιαιτί ὀέν ἦτανε λίγοι οἱ παλαιοἱ ἀθηναῖοι, πῶ
 μετά τό γλέντι καί τό ξενοχτι τῆς τελευταίας Κυριακῆς, ὀέν
 πηγαίνανε στά σπίτια τους νά κοιμηθοῦν καί νά συνέλθουν,
 μῶ τραβούσανε κατ' ἐῶεῖαν, ἔστω καί μασκαρεμένοι δπως ἦταν
 στίς στήλες τοῦ Ναοῦ τοῦ ὀλυμπίου Διός γιά τά περίφημα καί
 περιλάλητα ἀθηναϊκά Κ ο ὀ λ ο υ μ α .
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νῶλιστα, τά Κούλουμα, τά ὀποῖα σάν λέξεις, σάν ὀνομασία, ὀ-
 πως ἀναφέρει ὀ πολύς ἀθηναιογράφος Δημήτριος Καμπούρο-
 γλου, ὀφείλονται στίς στήλες τοῦ Ναοῦ, ἐπειῶἡ οἱ ἀθηναῖοι
 τίς ἀποκαλοῦσανε κ ο λ ὀ ν ε ς ἡ πολύ παλαιότερα, ἐπῶ
 τήν ἐποχή τῆς Φραγκοκρατίας, κουλουμνες λατινικά ἡ κ ο υ -
 λ ο ὀ μ ε ς καί ἀπό τήν λέξι αὐτή, ἀπεκλήθησαν Κ ο ὀ λ ο υ -
 μ α τά καθαροδευτεριάτικα γλέντια, δπου ὀηποτε καί ἔν
 γινῶντουσαν.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτή ἡ τελευταία φράσις ἔχει σημασία Γιάγνο, γιαιτί ἄν ὀ
 πολύς καῶς, ἡ φτωχολογιά δπως ὀά λέγανε τότε, πῆγαινε τήν
 Καθαρή Δευτέρα στίς Κολῶνες τοῦ Ναοῦ, οἱ πλουσιῶτεροι,
 πηγαίνανε στά Πατήσια, στήν Κολοκυθοῦ, στοῦς ἄμπελοκήπους
 καί οἱ πῶ πλούσιες ἀῶμα οἰκογένειες, στήν κηφισιά...
 Βέβαια ὀέν ἦτανε λίγοι ὀσοι τραβούσανε γιά τό Μοσχῶτο
 πῶ τότε ὀέν εἶχε καρά περιβόλια καί ὀυῶ τρία ἔξοχικά μα-
 γασῶκια κι' ἔκειτ συνεχίζανε τό γλέντι τῆς τελευταίας Κυρια-
 κῆς...

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί τό καθαροδευτεριάτικο αὐτό γλέντι σέ τί συνίστατο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κυρίως φαγοπότι... ἢ μῦλλον ἰ φαγοπότι, τραγοῦδι καί χορός !
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Γιά νά ὑπάρχη χορός θά ἔπρεπε νά ὑπάρχη καί μουσική.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πρῶτα πρῶτα δέν ἦταν ἀπαραίτητη ἡ μουσική. "Ἐπειτα ποιός σο εἶπε δτι δέν εἶχανε μουσική μαζί τους οἱ καθαροδευτεριάτικοί πανηγυριστά. Δέν ἔμενε λατέρνα καί ρομβία στήν "Αθήνα πού νά μὴν πάη στά Κούλουμα γιατί ὅλοι αὐτοί οἱ κλανόδιοι ὄργανοπαῖκτες, ξέρανε ὅτι τήν καθαρή δευτέρα ὅπως καί τήν πρωτομαγιά, θά θγάζανε καλό μεροκάματο. "Αθήνω δτι κολλές συντροφιάς πανηγυριστῶν τῆς καθαρῆς δευτέρας, νοικιάζανε τήν λατέρνα μέ τόν λατερνατζή, γιά ὅλη τήν ἡμέρα, νά τόν ἔχουνε δικό τους ἀποκλειστικά.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Φαντάζομαι ὅτι σ'αὐτά τά καθαροδευτεριάτικα Κούλουμα, προτιμητέοι θά ἦτανε μῦλλον οἱ ἐλληνικοί χοροί.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι ἀπλῶς προτιμητέοι, ὅπως τό εἶπες, μά εἶχανε τήν ἀποκλειστικότητα. Καί εἶναι γνωστόν δτι ἂν τυχόν καμμιά φορά, σπάνια κι'αὐτό, κάποια ρομβία ἢ κάποια λατέρνα ἔπαιζε μιά πόλκα σύννεφο ἐρχότανε ἡ διαμαρτυρία : "Ἐ... τί τά θέλομε τά φράφκινα ; Βέρα κανένα τσάμικο κύριε ὀρχήστρα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Αὐτός ὁ κύριος ὀρχήστρας θά ἦτανε ὁ ὄργανοπαίκτης, ὁ λατερνατζής...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτός. Καί ὁ κύριος ὀρχήστρας, ἔλλαζε τόν κύλινδρο τῆς λατέρνας του καί ἀκουγότανε ἕνας τσάμικο χορός : "Ἐνας μω' ἕνας... ἕνας ἀητός καθόντανε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ὡς ἀκουσῆμα τοῦ ἀητοῦ πιστεύω δτι θά ἐνθουσίαζε τά πλήθη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τώρα εἶπες τήν σωστή λέξι, γιατί μόλις ἀκουγότανε ὁ τσάμικος καί σηκώνοντουσαν οἱ ἄνδρες τῆς συντροφιάς νά χορέψουν τόν λεβέντικο χορό, μαζευόντουσαν καί ἄλλοι ἄνδρες ἀπό ἕλλες συντροφιάς νά ἐπωφεληθοῦν καί στό τέλος χορεύνανε ὅλοι μαζί.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τότε κιά θά γινότανε ἐπίδειξις χορευτικῆς δεινότητος...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός πηλάει κιό φηλά...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποιός κτυπάει καλύτερα τήν φτέρνα του μέ τήν καλάμη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός σφυρίζει καλύτερα μέ τά δυό δάκτυλα στό στόμα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποιός κάνει τά καλύτερα λιχνίσματα στά γόνατα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τά λοιπά καί τά λοιπά... κι' όταν ό τσάμικος τελείωνε κερνούσανε καί τόν λατερινατζή ένα ποτήρι κρασί μ' ένα βολβό για μεζέ, ένθ οι γυναίκες της συντροφιάς μέ κάποιο άδη μαντολίνο πού άκομπανιάριζε ή καμιά κιθάρα, άρχίζανε τό εθθυμο τραγούδι καί λέγανε κατά κανόνα τό γνωστό άθηναϊκό : Είς τήν 'Αθήνα λέει, μιá φορά λέει...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ένα εθθυμο λαϊκό τραγούδι πού θά μās τό θυμίσω τώρα ή κλειώ.
- ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Είς τήν 'Αθήνα λέει
μιá φορά λέει
σέ κάποιο σπίτι λέει
μιá κυρά, λέει...
- Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μετά τήν διακοπή αυτή, άς ξαναγυρίσωμε στά άθηναϊκά κούλουμα. Κάθε καθαρή Δευτέρα Γιάγκο μου, στην καληά 'Αθήνα γινόντουσαν οθ πρώτες προσπάθειες για τήν κατάκτηση τοη αϊθέρος.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω πός υπερβάλλεις λιγάκι. 'Υπήρχαν τότε άεροπλάνα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αεροπλάνα δέν ύπήρχαν βέβαια, μέ όλα τά παιδιά της 'Αθήνας καμιά φορά καί οι μεγάλοι, πηγαίνανε στα Κούλουμα μθ κοπό ν' άμολύσουν άετό... Δέν ύπήρχε μαγαζί καί μαγαζάκι πού νά μήν πουλούσε χαρταετούς
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βλέπεις όμως τί διαφορά έχει τό έλληνικό πνεύμα άπό τό πνεύμα έλλων λαών ; 'Εμετε άυτό τό χάρτινο παιγνίδι πού θέλομε νέ τό κάνωμε μέ πεταξη φηλά, τό άποκαλομε άετό. Τί φυσικώτερο άπ' άυτό ; 'Ο άετός είναι πουλί πού πηγαίνει φηλά...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καταλαβαίνω πού θέλεις νά καταλήξης. Οι γάλλοι τους χαρταετούς τους άποκαλουν σέ ρ φ - β ο λ ά ν, έπτάμενο έλάφι...

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί οι γερμανοί ακόμη χειρότερα : Ντράχε... δηλαδή δράκοντες.
"Αν είναι δυνατόν νά πετάνε τά έλλάφια καί οι δράκοι
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάλι κιό πρακτικοί οι έγγλέζοι τόν χαρταετό τόν λένε : Κ ά ΐ τ
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κά'τ νομίζω είναι ένα πουλί.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί, ένα είδος γεράκι, ό λιπτικός μέ τήν ζωολογική του όνομα-
σία. 'Δέν είναι γεράκι αυτό καθ'έαυτό. 'Ο λαός τό λέει τσίφτη
τό γεγονός είναι ότι κάθε καθαρή δευτέρα ό άθηναϊκός ούρανός
γέμιζε από πολύ ρωμα χαρτιά, από χαρταετούς. Καί τί καυγάδες
δημιουργόσκανε αυτοί οι άετοί δέν περιγράφεται, διότι όπως
ήτανε πολύ κοντά τά παιδιά που άμολούσανε τους άετούς, πολ-
λές φορές συνέβαινε νά πελέξουν οι σπάγγοι καί νά καταστρα-
φούν οι χαρταετοί...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Νήπως είναι γνωστό ποιός έφερε αυτήν τήν μόδα του χαρταετού
στήν 'Αθήνα :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Από μία έφημερίδα του 1840, έδω κι'έκατόν τριάντα χρόνια,
έχομε μία σχετική πληροφορία. Διάβασέ την Γιάννο νά τήν άκού-
σουνε καί οι άκροατές μας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Ανακοινούται ότι τήν προσεχή Κυριακήν, εις άνθυπολοχαγός
του μηχανικού καί εις άθηναϊός πολίτης, θά άνυψώσουν από
του κωδωνοστασίου της 'Αγίας Ειρήνης εις τήν όδόν Αίόλου,
μέγαν χαρτινον άετόν εις τους αιδέρας. Θροντίσατε νά μήν χά-
σετε τό μοναδικόν αυτό θέαμα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θαντάζεσαι τί έγινε Γιάννο. Όλη ή μικρή τότε 'Αθήνα, μαζεύ-
τηκε στόν χώρο δίπλα στην 'Αγία Ειρήνη για νά ίδουν τήν κα-
τάλησι των αιδέρων... Τζάμπα θέαμα ήτανε. θά γάνανε οι ά-
θηναϊοί ένα τέτοιο πρωτοφανές θέαμα καί μάλιστα δωρεάν !
Μαζεύτηκε λοιπόν ή 'Αθήνα καί παρακολουθούσε μέ άγωνία από
κάτω τίς προσπάθειες του άνθυπολοχαγού του μηχανικού, νά
άμολήσθ τόν άετό του... Καί όταν ό χαρταετός μπόρεσε νά
ισορροπήσθ σέ άριστό ύψος, ούρανομήμεις ζητωκραυγές άκούστη
σαν...

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Θαντάζομαι ότι μεγαλύτερη ἀπήχησι θά εἶχε τότε ἡ ἀνύψωσις τοῦ χαρταετοῦ στὸν ἀέρα γιὰ τοὺς ἀθηναίους, παρά τὸ ταξίδι τῆς Σελήνης σήμερα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Πολύ φυσικὸ αὐτό, γιατί σήμερα ἔχομε συνηθίσει στὰ θαύματα τῆς ἐπιστήμης. "Ἄς γυρίσωμε ὁμῶς πάλι στὴν Καθαρή Δευτέρα. "Ἐχομε ἕνα σπουδαῖο ντοκουμέντο γιὰ τὴν ἐντόπισι καὶ ποικιλοῦσα ἢ Καθαρή Δευτέρα στοὺς παληοὺς ἀθηναίους
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Γιὰ νὰ μὴ λές τ' ντοκουμέντο, θά εἶναι τίποτε στίχοι τοῦ Γεωργίου Σουρή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** * Ἀκριβῶς καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τοὺς διαβάσης.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** (Διαβάζει) Ποῦ 'ναι ἡ καληὴ Σαρακοστή μὲ τίς παληές λαγά-
νες
καὶ τρώγοντας μπουκιὰ-μπουκιὰ μὲ λίγο ταραμῆ
ἀδειάζαμε στὴν καθησιὰ καὶ δύο νταμιζάνες
μὲ τοὺς ξυδάτους τοὺς βολβούς καὶ κρεμμυδάκια ὠμά ;
Ποῦ 'ναι ἡ καληὴ Σαρακοστή καὶ ἐν ὄντι εἶχε λουσα
ἦτανε πάντα πρόσγαρη καὶ πολυπινακουσα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Πρόσεξες μιὰ λέξι. Γιὰ γκο ; Π ο λ υ π ι ν α κ ο ῦ σ α .
'Ἐννοεῖ τὴν Καθαρή Δευτέρα καὶ ὅλοι στὸ τραπέζι τοὺς ἔχου-
νε πολλὰ πιῆτα, πολλὰ π ι ν ἄ κ ι α, μὲ τουρσιὰ, βολβούς,
κάρδαμο, ρόκα, ἐλιές θροθυμπες, ταραμῆ, κτακόδι κρασῆτο
θαλασσινὴ καὶ τόσο ἕλλα νῶστιμα πράγματα... Γιὰ διάβασε
παραπάνω...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** (Διαβάζει) Ποῦ 'ναι ἡ καληὴ Σαρακοστή καὶ ἤξερε νὰ κερνᾷ
μ' ἕνα κρομμυδι στουμπηχτό καὶ φρέσκο μαρουλάκι ;
Ἡμεῖς ἔφερναν κονδολοῖο τὰ σαρακοστιανὰ
κι' ἔταν φιλοῦσαι καὶ καμμιά βρωμοῦσε κρομμυδάκι.
Ποῦ 'ναι ἡ καληὴ Σαρακοστή καὶ 'τρῆγες μὲ χαρὰ
φάβα καὶ ταχινόςσουκα καὶ λούκινα ξερά ;
Στὸ ταβερνάκι τὸ φτωχό, καθόσσουνε - τί τρέλλα -
καὶ στὸν χαλβῆ σου ἔβαζες λεμόνι καὶ κανέλλα
καὶ γιὰ νὰ γίνῃ πλούσιο, νὰ ποθμε, γλεντοκόπι
μὲ μ ι ἄ σαρδέλλα, εκαίρναν μεζέ δικτὼ ἀνορθοῦ

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Κι' ἐνῶ τραγοῦδι χαρωπὸ μέσ' τὴν ταβέρνα ανέμιζε
ὁδὸς του καὶ ποσειάζε ἡ ὄκλι καὶ πάλι ξαναγέμιζε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Πρόσεξα ὅμως ἓνα στίχο : ' ἐνῶ τραγοῦδι χαρωπὸ... τί χαρωπὸ
τραγοῦδι ἀφοῦ ἦτανε τότε ὄλα κλαφομο-υρμούρινα :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Κι' ὅμως διήρχανε καὶ μερικὰ ἀῦθυμα τραγοῦδία ὅπως τὸ πασίγνω-
στο : Δυὸ κοπέλλες μ' ἀγαπᾶνε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Μάλιστα, ἔχεις δίκαιο. Δυὸ κοπέλλες μ' ἀγαπᾶνε - καὶ τίς ἀ-
γαπᾷ κι' ἐγώ... Πολὺ καλὸ καὶ γνωστὸ εὔθυμο ἀθηναϊκὸ τρα-
γοῦδάκι ποῦ θὰ μᾶς τὸ ζωντανέψῃ τώρα ἡ Κλειώ.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ** (μὲ συνοδεία κιάνου) Δυὸ κοπέ- Δυὸ κοπέ-
δυὸ κοπέλλες μ' ἀγαπᾶνε
καὶ τίς ἀ- καὶ τίς ἀ-
καὶ τίς ἀγαπᾷ κι' ἐγώ...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Ὅλη αὐτὴ ἡ κουβέντα ποῦ κάναμε γιὰ τὴν παλιὰ Καθαρὴ Δευτέρα
ἀφήνει κάποιον κενό...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Τί εἶδους κενό :
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Ἔλεγεσ κριν ἀπὸ λίγο ὅτι οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς καθαροῦ-
τεριάτικους πανηγυριστὰς, πῆγαιναν στὰ κούλουμα γραμμὴ μετὰ τὸ
ξενύχτι τῆς Κυριακῆς, χωρὶς νὰ νᾶνε στὰ σκίτια τους καὶ
πολὸ συχνὰ μασκαρεμένοι ὅπως ἦτανε τὴν τελευταία Κυριακῆ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Γεγονὸς εἶναι αὐτό. Καὶ ἐβλεπεσ πρὸς τὸ βράδυ τῆς Δευτέρας
μετὰ τὸ ὀλονύκτιο γλέντι τῆς τελευταίας Κυριακῆς καὶ τὸ ὀλο-
ήμερο γλεντοκόπι τῆς Δευτέρας, νὰ γυρίζουν στὰ σκίτια τους
ἐλεεινοὶ καὶ ἀειλοδάκρυτοι, σὴν παραβοτσαμισμένοι οἱ γλεντζέ-
δες τῶν δύο ἡμερῶν... Μόλις σέρνανε τὰ πόδια τους
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Αὐτὸ εἶναι τὸ κενό. Ποῦ βρῖσκανε τὰ σαρακοστιανὰ τους τρόφιμα
οἱ γλεντζέδες τῆς Κυριακῆς :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Αὐτὸ εἶναι τὸ κενό : Πρῶτα κρῶτα ἀγνοεῖς τὴν ἐπιχειρηματικὴ-
τητα τοῦ νεοέλληνοσ. Ἐπιπὴ στὰ κούλουμα, εἴτε στὶς στήλεσ
τοῦ Ὀλυμπίου Διὸσ, εἴτε στὸ Κοσχᾶτο, εἴτε στὴν Κολοκυθοῦ,
στήνανε πρὸχειρα μακαλιανάκια οἱ ἔξυπνοὶ ἀθηναῖοι. Ἄλλοσ

κουβαλοῦσε μαζί του ένα τζινάκι με έλιές θροθυμίες και /ένα τενεκέ τουρσί και βολβούς... Άλλος ένα τένεκεδάκι ταραμπά, ενώ ~~δύο~~ δύο τρεῖς ἔμποροι τοῦ κοδαριοῦ γυρίζανε με σακκούλια και διαλαλούσανε : λαγάνες... ζεστές λαγάνες...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Ετσι λοιπόν υπήρχε προσφορά για όλα τὰ φαγώσιμα και κανείς δέν ἔμενε παραπονεμένος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἰ κάθε συντροφιά ἔβλεπε κανείς ἑφημερίδες νά καίγονται...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Γιατί καίγανε ἑφημερίδες :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κατά τήν ἀντίληψιν τῶν παλαιῶν ἀθηναίων, ὁ καλύτερος μεζές για ἡρασί ἦτανε ἡ ρέγγα. ὅταν φηνότανε σ' ἑφημερίδα φλεγόμενη... Ἀνάβανε λοιπόν μιὰ ἑφημερίδα, τρυκούσανε τήν ρέγγα μ' ἕνα κηρ ὄσνι και τήν φευτοφήνανε...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Φαντάζομαι ὅτι τὰ μπακάλικα θά πανηγυρίζανε τήν καθαρή δευτέρα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὰ μπακάλικα τῆς ἐποχῆς δέν μοιάζανε με τὰ σημερινά πού εἶναι σχεδόν σάν φαρμακεῖα με τὰ κουτάκια τους και όλα τὰ τρόφιμα κονσερβοποιημένα... Τήν καθαρή δευτέρα δέν μπορούσες νά περᾶσες ἐκὸ μπακάλικο γιατί όλα αὐτά τὰ καταστήματα κατελάμβαναν ὅλο τὸ πεζοδρόμιο με βαρέλια σαοδέλλες, φέγγες, ταραμπά και κληματόφυλλα...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τὸ κληματόφυλλα σέ τί χρειάζοντουσαν : Για ντολμαδάκια :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὸ κληματόφυλλα τὰ εἶχανε ἀντί για χαρτί. Νομίζεις ὅτι οἱ μπακάληδες χρησιμοποιούσανε χαρτί ἀδιάβροχο για νά τυλίξουν δύο τρεῖς δεκάρες ταραμπά ἢ κοκκινοστή : Κληματόφυλλα εἶχανε και ἀλείβανε τὸν ταραμπά ἐπάνω σ' αὐτά... Ἄσε πού ἦτανε και θέαμα διακοσμητικό ἢ ἀσπρη φέτα ἢ ὁ κόκκινος ταραμπές σὸ πράσινο κληματόφυλλο.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κι' αὐτά λοιπόν ἦτανε τὰ λαϊκά κούλουμα... Φαντάζομαι ὅμως ὅτι ἡ καλή, νά ποῦμε, κλημωνία τῆς Ἀθήνας, ἡ ἀριστοκρατία τοῦ πλούτου, θά κερνοῦσε ἄλλοιῶς τήν ἡέρα τῆς καθαρῆς δευτέρας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ * Ασφαλώς πολύ αλλοιότιμα... Πρώτα πρώτα, πολλοί πού διέ-
ταν επένδυτες στην κηφισιά ή στο νέο φάληρο, προσκαλούσα-
τους φίλους σέ ... κ ί κ ν ί κ

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Χρησιμοποιούσανε τόν θρο κί - νί κ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι μόνο χρησιμοποιούσανε τόν έγγλέζικο θρο της έκδοσης
μά είχανε δημιουργήσει και τό σχετικό ρήμα : *Έβατε τήν δευ-
τέρα νά π ι κ ν ι κ ᾶ ρ ω μ ε...*

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Νά κινικάρωμε... Νά κάνωμε πίν-νί κ δηλαδή.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό κωμικό είναι ότι ο θεατρικός συγγραφέας Νικόλαος Λάσκαρης
μαζί μέ τόν δημοσιογράφο και χιουμορίστα τόν Γεώργιο Πάπ
έπεχείρησαν νά μεταφράσουν στά ελληνικά τήν λέξι πίν-νί κ και
έδημιούργησαν τόν θρο : δείκνον έκ συμβολής...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δείκνον έκ συμβολής. Δηλαδή κάθε καλεσμένος θά έπρεπε νά
προσκομίση και κάτι για τήν κοινή αυτή σαρακοστιανή συνεστί-
ασι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί φυσικά, ούτε ταραμά, ούτε βολβούς. Τά συνηθέστερα προσκο-
μιζόμενα ήτανε μαθρο χαβιάρι, μπρίκι και κουτιά άστακου...
Βεβαίως οι λαγάνες δέν έλειπαν, ούτε τό καλό κρασί. Μά πολ-
λές φορές τό κρασί ήτανε σαμπάνια από τήν κάβα τοῦ σπιτιού.
*Η άθηναϊκή άριστοκρατία ήθελε νά δείνγη ότι ξεχώριζε από
τόν θχλο. - Τό σχετικό τραπέζι στρωνότανε στόν κήπο της
έπαύλεως ήν ο καιρός ήτανε καλός... ένώ ο λαός, έστρωνε χάρμι
στό γρασιδί ένα σεντόνι και έτρεγε άπάνω στό σεντόνι.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ *Η αντίθεση των κοινωνικών στρωμάτων... Πως ο τουρής δέν άνα-
φέρει τίποτε σχετικώς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιος σου ειπε ότι δέν άναφέρει ; *Ορίστε διάβασε έδώ τήν
περιγραφή του από ένα άριστοκρατικό καθαροδευτεριάτικο πίν
νί κ. Είναι γραμμένο στά 1896.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάσει) "Ένα κλη-νίκ στο κάληρο καί παρά θιν' άλλος...
 είναι γαλάζια ή θάλασσα καί ό καιρός καλός
 κι' ήμουν στούς τόσους ένβιτέ κι' έγώ προσκεκλημένος
 καί πήγα μ' άλλον νηστικός, τουτέστι πεινασμένος
 έφ' έσον ήμουν βέβαιος πώς έκει κέρα θά 'βρω
 καί τού κουτιού τόν άστακό ~~αλάτι~~ χαβιάρι μαύρο
 ώς καί

Λαγάνες νοστιμότητες καί ό ή ξεροψημένες
 καί επίπλες όραιότατες μουσταρδοκεκασμένες...
 Πήγα κι' έγώ ό φουκαρής κι' έφαγα κατά κόρον,
 μύδι α καί στρείδια μπόλινα, πολλά καί ένεν δρων...
 πού τόσο κλέον κρίστημα μέ τών φαγιών τόν τζέρο
 πού όέν μπορούσα ύστερα τά πόδια μου νά σύρω...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έφαγε λοιπόν γενναία ό σουρής σ' αυτό τό καθαροδευτεριάτικο
 γλέντι... Καί καταλήγει ώς έξης :

'Αμάν άμάν, όέν έπρεπε τόσο νά πολυφάω
 κι' όρκίζομαι σέ Κούλουμα πώς όέν θά ξανακάνω...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' έκει φυσικά, άφού βρισκόντουσαν στό κάληρο, παρά θιν' άλλος
 άσφαλώς θά τραγουδήσανε τραγούδι θαλασσινό, όπως : Ετήν βάρκα
 μέσα... ένα χαριτωμένο παλαιότατο τραγούδι πού θά τό θυμηθούν
 πολλοί άκούγοντας τήν κλειώ νά τό έπαναλαμβάνη...

ΚΑΘΙΩ ΔΕΜΑΡΑΟΥ (Μέ συνοδεία κιάνου) Ετήν βάρκα μέσα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι λοιπόν περν ύσανε τήν καθαρή Δευτέρα όί παλαιοί άθηναίοι.
 Φυσικά όέν λείπανε καί μερικές όημοβαίες συγκεντρώσεις, μερικοί
 χοροί, πού κατά μέμνησιν τής παριζιάνικης κ ιωνικης ζωής οι
 κομψές άθηναίες τούς άποκαλούσανε χορούς βέβα μί-επρέμ, δηλαδή
 χορούς σαρακοστιανούς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί, τό έχω όπ' όχι μου αυτό, γιατί θυμμαι τόν έμμετρο τίτλο
 σέ μιά περιγραφή τέτοι υ χορού άπό τόν μικρότη τόν Βότση :

'Εξήτε τού χορού πιστοί - γιά γλέντι τήν Σαρακοστή !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ηκούβα Γιάννο πού τό θυμμαι. Καί περιγράφει ό Βότσης έναν
 τέτιο σαρακοστιανό χορό, στό σπίτι νομίζω τού κλουσίου Σερπιέ
 ρη πού ή άμφίεσις τών κυριών ήτανε σαραοστιανή.

Σαρακοστιανή άμφίεσις ; δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ
ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Άκουσε νά ίδης τί γράφει ό 'Αντώνης ό Εόττης :

Κυρίες άραιότατες, νά μήν τό πώ όέν όφειλα
ήταν ντυμένες πράσινα- νά ποθμε - μαρουλόφυλλα
καί άλλες καριστάνανε θαρρώ τά προμμυδάκια
ή μέ φουστάνι μουσταρόε, πίκλες ήταν ντυμένες
καί άλλες είχανε έλιές στά όρατα τουεραλλάκια
καί όλες σαρακοστιανά όμορφο-στολισμένες.
Μέσα σ'αυτές, μιá άδύνατη πολύ, μέ μάτια κλάνα
έλεγε κός καρίστανε - τί έλλο ; - Τήν λαγάνα...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Μ'όλα αυτά βλέπω κός είχανε άρκετό χιοθμορ οί παλαιοί άθη-
ναίοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τί νά κάνουνε ; "Επρεκε νά βρίσκουν κάθε τόσο τρόπους για
νά διασκεδάσουν τήν πληθί της μικρης ~~αθήνας~~ πρωτεύουσας
νά φυσικά όλα αυτά όέν ήτανε παρά μιμήσεις άπό τό τί γινό-
τανε στό Παρίσι, όπως τό περόφημο : Μπάλ καλινό, μέ άλλα
λόγια χορός μέ χωριάτικες ενδυμασίες...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

"Έγινε και τέτοιος χορός ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Βέβαια, στό Δημοτικό θέατρο της 'Αθήνας. Καί όλες οί κομίες
άθηναίες δαπανήσανε τοθ κόσμου τά λεφτά για νά ντυθοθν
μενιδιάτισσες και βλάχες μέ όφάσματα μεταζωτά...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Καί οί άνόρες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ει'έκετνοι τό ίδιο, μέ νομίζω ότι για'αυτόν τόν περόφημο
Μπάλ καλινό, θά πρεπει νά κουβεντιάσωμε τήν προσχη μας ααθί
συνάντησι. Γιάννο γιατί τώρα όέν μας παίρνει ή ώρα.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

"Έχεις δίκαιο. Τ.υλάχιστον δε ποθμε άκόμη ένα τραγοθδι της
έποχης, τήν Τρελλή ξανθοθλα...

ΚΑΒΙΘ ΔΕΝΑΡΑΟΥ

(μέ συνοδεία κιάνου) Τρελλή ξανθοθλα Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πάει και ή ξανθοθλα... Γιάννο με όρεβοθάρ τήν προσεχη κυ-
ριακή, τήν ίδια πάντα όρα.